

No.Φ09222/6675

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Ε Ε ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Αριθμός προσφυγής 46400/09)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

18 Οκτωβρίου 2011

Η παρούσα απόφαση είναι οριστική, αλλά ενδέχεται να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Έ Έκατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας σε Επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Anatoly Kovler, *Πρόεδρος,*

Λίνο-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,

Erik Mose, *δικαστές,*

και τον Andre Wampach, *Αναπληρωτή Γραμματέα του Τμήματος,*

Αφού συνεδρίασε ιδιαιτέρως στις 27 Σεπτεμβρίου 2011,

Εκδίδει την κατωτέρω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει προσφυγής (υπ' αριθ. 46400/09) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, η οποία κατατέθηκε στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών ("η Σύμβαση") από Βρετανό και Κύπριο υπήκοο, τον κ. Έ Έ ("προσφεύγων") στις 27 Ιουλίου 2009.

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από την κ. Α. Καφτάνη, δικηγόρο Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση ("Κυβέρνηση") εκπροσωπήθηκε από τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του Πληρεξουσίου της, κ. Δ. Καλόγηρο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 3 Ιουνίου 2010 ο Πρόεδρος του Πρώτου Τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση.

4. Η Κυβέρνηση της Κύπρου και του Ηνωμένου Βασιλείου έλαβαν γνωστοποίηση για την προσφυγή. Και οι δύο ενημέρωσαν το Δικαστήριο ότι δεν επιθυμούσαν να ασκήσουν το δικαίωμα παρέμβασής τους στη διαδικασία.

5. Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο Νο.14, η προσφυγή ανατέθηκε σε Επιτροπή Τριών Δικαστών.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

6. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1948 και ζει στο Λονδίνο.

7. Τον Ιούνιο του 1986 ξεκίνησε στενή σχέση με την Σ.Δ., η οποία ήταν τότε παντρεμένη με άλλο άνδρα, αλλά σε διάσταση. Η Σ.Δ. γέννησε δύο παιδιά στις 26 Αυγούστου 1987 και τις 25 Νοεμβρίου 1995 αντίστοιχα. Ο προσφεύγων αναγνώρισε εκούσια το δεύτερο παιδί στη Γαλλία, όπου γεννήθηκε.

8. Η Σ.Δ. πήρε διαζύγιο το 1998. Η σχέση του προσφεύγοντος μαζί της τελείωσε το Μάρτιο του ίδιου έτους. Ο προσφεύγων διατήρησε τακτική επικοινωνία με τα δύο παιδιά έως το 2000, οπότε η επαφή μαζί τους έγινε ακανόνιστη λόγω της αντίθεσης εκ μέρους της Σ.Δ.

A. Αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων

9. Στις 11 Οκτωβρίου 2000 ο προσφεύγων υπέβαλε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ζητώντας δικαιώματα επικοινωνίας με τα δύο παιδιά ενώπιον του Οικογενειακού Πρωτοδικείου Αθηνών. Η αίτησή του έγινε δεκτή στις 15 Φεβρουαρίου 2001 (αριθμός απόφασης 1586/2001).

10. Στις 11 Οκτωβρίου 2001 η Σ.Δ. υπέβαλε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Οικογενειακού Πρωτοδικείου Αθηνών ζητώντας την απόσυρση των δικαιωμάτων επικοινωνίας του προσφεύγοντος. Η αίτηση απερρίφθη στις 29 Απριλίου 2002 (αριθμός απόφασης 3369/2002).

11. Στις 11 Ιουνίου 2002 η Σ.Δ. υπέβαλε νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Οικογενειακού Δικαστηρίου Αθηνών ζητώντας την απόσυρση των δικαιωμάτων επικοινωνίας του προσφεύγοντος. Στις 12 Αυγούστου 2002 η αίτησή της έγινε δεκτή (αριθμός απόφασης 6306/2002). Το δικαστήριο αποφάσισε ότι ο προσφεύγων δεν ήταν νόμιμος πατέρας των παιδιών, καθώς η Σ.Δ. ήταν ακόμη παντρεμένη με άλλο άνδρα όταν γεννήθηκαν τα παιδιά και, ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 1465 Α.Κ., τεκμαίρεται ότι ο σύζυγός της ήταν ο πατέρας των παιδιών. Επίσης, παρατήρησε ότι ο προσφεύγων δεν είχε αμφισβητήσει ποτέ την πατρότητα

των παιδιών ενώπιον των εγχώριων δικαστηρίων με τη μορφή αγωγής αμφισβήτησης πατρότητας σύμφωνα με το άρθρο 1469§5 Α.Κ.

Β. Τακτικές αιτήσεις

12. Εν τω μεταξύ, στις 9 Μαρτίου 2001 ο προσφεύγων υπέβαλε αίτηση ρύθμισης των δικαιωμάτων επικοινωνίας με τα παιδιά ενώπιον του Οικογενειακού Πρωτοδικείου Αθηνών. Η αίτησή του απερρίφθη στις 11 Νοεμβρίου 2002. Το δικαστήριο σημείωσε ότι η Σ.Δ. εξακολουθούσε να είναι παντρεμένη με άλλο άνδρα όταν γεννήθηκαν τα παιδιά και, ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 1465 Α.Κ., τεκμαιρόταν ότι ο πατέρας τους ήταν ο σύζυγος της μητέρας (αριθμός απόφασης 1605/2002).

13. Στις 15 Δεκεμβρίου 2002 ο προσφεύγων άσκησε έφεση ενώπιον του Οικογενειακού Εφετείου Αθηνών κατά της απόφασης του Πρωτοδικείου. Εν τω μεταξύ, το μεγαλύτερο παιδί ενηλικιώθηκε και έπαυσε να υφίσταται αντικείμενο σε σχέση με το εν λόγω παιδί. Έτσι, η διαδικασία συνεχίστηκε μόνο όσον αφορά το δεύτερο παιδί. Με την απόφασή του από 12 Απριλίου 2006, το δικαστήριο απέρριψε την έφεση του προσφεύγοντος και διατήρησε σε ισχύ τις διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου (αριθμός απόφασης 2601/2006).

14. Στις 21 Σεπτεμβρίου 2006 ο προσφεύγων άσκησε έφεση επί νομικών ζητημάτων ενώπιον του Αρείου Πάγου. Στις 19 Μαρτίου 2009, μετά την παραπομπή της υπόθεσης στην ολομέλεια, η έφεση τελικά απερρίφθη (αριθμός απόφασης 9/2009). Η ημερομηνία θεώρησης και καθαρογραφής της απόφασης υπ' αριθμ. 9/2009 δεν προκύπτει από τη δικογραφία.

II. ΣΥΝΑΦΕΣ ΕΓΧΩΡΙΟ ΔΙΚΑΙΟ

15. Το άρθρο 1465 Α.Κ. προβλέπει τα εξής:

"Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου της μητέρας του ή μέσα σε τριακόσιες ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του γάμου τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα το σύζυγο της μητέρας (τέκνο γεννηθέν εντός γάμου)".

16. Το άρθρο 1469 Α.Κ. προβλέπει τα εξής:

"Την ιδιότητα του τέκνου ως γεννημένου σε γάμο μπορούν να προσβάλλουν: 1) ο σύζυγος της μητέρας, 2) Ο πατέρας ή η μητέρα του συζύγου, αν αυτός πέθανε χωρίς να έχει χάσει το δικαίωμα της προσβολής, 3) Το τέκνο, 4) η μητέρα του τέκνου, 5) ο άνδρας με τον οποίο η μητέρα, βρισκόμενη σε διάσταση με το σύζυγό της, είχε μόνιμη σχέση με σαρκική συνάφεια κατά το κρίσιμο διάστημα της σύλληψης. Η προσβολή γίνεται από το δικαιούμενο αυτοπροσώπως ή από ειδικό πληρεξούσιό του ή, μετά από άδεια του δικαστηρίου, από το νόμιμο αντιπρόσωπό του".

Σύμφωνα με το άρθρο 1470 Α.Κ., ο άνδρας ο οποίος είχε σαρκική συνάφεια με τη μητέρα μπορεί να προσβάλλει την πατρότητα τέκνου που γεννήθηκε εντός γάμου δύο χρόνια από τον τοκετό.

17. Το άρθρο 1520 Α.Κ. προβλέπει τα εξής:

Προσωπική επικοινωνία

"Ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο διατηρεί το δικαίωμα της προσωπικής επικοινωνίας με αυτό. Οι γονείς δεν έχουν το δικαίωμα να εμποδίζουν την επικοινωνία του τέκνου με τους απώτερους ανιόντες του, εκτός αν υπάρχει σοβαρός λόγος. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων, τα σχετικά με την επικοινωνία κανονίζονται ειδικότερα από το δικαστήριο".

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6§1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

18. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι η διάρκεια της διαδικασίας ήταν ασυμβίβαστη προς την απαίτηση της "λογικής διάρκειας" που ορίζει το Άρθρο 6§1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

"Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικαστεί (...) εντός λογικής προθεσμίας, από δικαστήριο (...), το οποίο θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)"

19. Η Κυβέρνηση αμφισβήτησε αυτόν τον ισχυρισμό.

A. Επί του παραδεκτού

20. Η υπόθεση αφορά τη διάρκεια δύο ενότητες διοικητικών διαδικασιών.

21. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η πρώτη ενότητα διαδικασιών άρχισε στις 11 Οκτωβρίου 2000, όταν ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Οικογενειακού Πρωτοδικείου Αθηνών, και ολοκληρώθηκε στις 12 Αυγούστου 2002, όταν οι ισχυρισμοί του απερρίφθησαν οριστικά από το ίδιο δικαστήριο (αριθμός απόφασης 6306/2002). Έτσι, η προσβαλλόμενη απόφαση δημοσιεύθηκε σε διάστημα που απέχει περισσότερο από έξι μήνες από την εισαγωγή της προσφυγής στο Δικαστήριο στις 27 Ιουλίου 2009. Ως εκ τούτου, έπεται ότι η αιτίαση αυτή θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, καθώς δεν συμμορφώνεται προς την εξάμηνη προθεσμία που θέτει το Άρθρο 35§1 της Σύμβασης.

22. Όσον αφορά τη δεύτερη ενότητα διαδικασιών, η περίοδος που θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν άρχισε στις 9 Μαρτίου 2001, όταν ο προσφεύγων κατέθεσε τακτική αίτηση ενώπιον του Οικογενειακού Πρωτοδικείου Αθηνών, και ολοκληρώθηκε στις 19 Μαρτίου 2009, όταν η αίτησή του απερρίφθη οριστικά από τον Άρειο Πάγο (αριθμός απόφασης 9/2009). Ως εκ τούτου, διήρκεσε περισσότερο από οκτώ έτη για τρία επίπεδα δικαιοδοσίας.

23. Όσον αφορά τη δεύτερη ενότητα διαδικασιών, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η προσφυγή δεν είναι έκδηλα αβάσιμη, υπό την έννοια του Άρθρου 35§3(α) της Σύμβασης. Σημειώνει επίσης ότι δεν προσκρούει σε άλλο λόγο απαραδέκτου. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

24. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας πρέπει να αξιολογείται υπό το φως των περιστάσεων της υπόθεσης και αναφορικά με τα εξής κριτήρια: πολυπλοκότητα της υπόθεσης, συμπεριφορά του προσφεύγοντος και των αρμόδιων αρχών, και οι συνέπειες της διαφοράς όσον αφορά τον

προσφεύγοντα (βλ. μεταξύ άλλων αρχών, *Fryflender κατά Γαλλίας* [GC], No.30979/96, §43, ΕΔΔΑ 2000-VII).

25. Το Δικαστήριο συχνά διαπιστώνει παραβιάσεις του Άρθρου 6§1 της Σύμβασης σε υποθέσεις που θέτουν ζητήματα παρόμοια με αυτό της παρούσας υπόθεσης (βλ. *Frydlender* ανωτέρω).

26. Αφού εξέτασε όλο το υλικό που του υπεβλήθη, το Δικαστήριο κρίνει ότι η Κυβέρνηση δεν παρέθεσε πραγματικά περιστατικά ή επιχειρήματα που θα μπορούσαν να το πείσουν να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα υπόθεση. Όσον αφορά τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο κρίνει ότι, στην παρούσα υπόθεση, η διάρκεια της διαδικασίας ήταν υπερβολική και δεν πληρούσε την απαίτηση περί "εύλογης διάρκειας".

Ως εκ τούτου, διαπιστώθηκε παραβίαση του Άρθρου 6§1.

II. ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

27. Ο προσφεύγων παραπονείται επίσης βάσει του Άρθρου 6 της Σύμβασης για το δίκαιο της διαδικασίας ενώπιον των εγχώριων δικαστηρίων. Στο πλαίσιο αυτό, παραπονείται για την εσφαλμένη εφαρμογή του ουσιαστικού δικαίου, την εσφαλμένη εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων και την έκβαση της διαδικασίας. Ισχυρίζεται επίσης ότι οι αποφάσεις των εγχώριων δικαστηρίων δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένες.

28. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, αν και το Άρθρο 6 της Σύμβασης εγγυάται το δικαίωμα δίκαιης εκδίκασης, δεν παραθέτει κανόνες σχετικά με το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων ή τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αξιολογούνται, ζητήματα τα οποία, ως εκ τούτου, αποτελούν πρωτίστως αντικείμενο ρύθμισης από την εθνική νομοθεσία και τα εθνικά δικαστήρια. Ειδικότερα, δεν έχει αρμοδιότητα να κρίνει τα πραγματικά ή νομικά σφάλματα που φέρονται να διαπράχθηκαν από ένα εθνικό δικαστήριο, εκτός αν και στο μέτρο που αυτά θα μπορούσαν να θίξουν τα προστατευόμενα από την Σύμβαση δικαιώματα και ελευθερίες (βλ. μεταξύ πολλών άλλων, *Garcia Ruiz κατά Ισπανίας* [GC], αριθ. 30544/96, §§28-29 ΕΔΔΑ 1999-I). Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι δεν αποτελεί

καθήκον του να αμφισβητεί την έκβαση εγχώριων διαδικασιών. Τα εγχώρια δικαστήρια είναι αρμόδια για την αξιολόγηση της συνάφειας του αποδεικτικού υλικού με τα ζητήματα της υπόθεσης και για την ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων του ουσιαστικού και διαδικαστικού δικαίου (βλ. *Pekinel κατά Τουρκίας*, Νπ.9939/02, §53, 18 Μαρτίου 2008).

29. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος σχετικά με το δίκαιο της διαδικασίας είναι αβάσιμες. Δεν υπάρχει κανένα στοιχείο στη δικογραφία που να υποδηλώνει ότι η αξιολόγηση του αποδεικτικού υλικού ήταν αυθαίρετη ή ότι η διαδικασία ήταν άλλως άδικη και να θέτει ζήτημα βάσει του Άρθρου 6. Τα εγχώρια δικαστήρια άκουσαν τον προσφεύγοντα, έλαβαν υπ' όψιν τις παραδοχές του και εξέτασαν όλους τους ισχυρισμούς του. Προκύπτει από τη δικογραφία ότι οι δικαστικές αποφάσεις που απέρριπταν τις αξιώσεις του προσφεύγοντος ήταν όλες επαρκώς αιτιολογημένες.

30. Εν όψει των ανωτέρω, οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος είναι, ως εκ τούτου, προδήλως αβάσιμες και πρέπει να απορριφθούν βάσει του Άρθρου 35§3(α) και 4 της Σύμβασης.

31. Επίσης, ο προσφεύγων παραπονείται ότι παραβιάστηκε το δικαίωμά του για οικογενειακή ζωή βάσει του Άρθρου 8, καθώς δεν του δόθηκαν δικαιώματα επικοινωνίας, παρά το γεγονός ότι ποτέ δεν αμφισβητήθηκε ότι ήταν ο φυσικός πατέρας των παιδιών.

32. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι, όπως εξηγήθηκε με σαφήνεια από τα εγχώρια δικαστήρια, η μητέρα των παιδιών εξακολούθησε να είναι παντρεμένη με άλλο άνδρα όταν γεννήθηκαν τα παιδιά. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το Άρθρο 1465 Α.Κ., τεκμαίρεται ότι ο σύζυγός της ήταν ο πατέρας τους. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 1469§5 Α.Κ., ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να προσβάλλει το τεκμήριο της πατρότητας που θεσπίζει το Άρθρο 1465 Α.Κ.. Ωστόσο, ο προσφεύγων δεν άσκησε ποτέ μια τέτοια αγωγή ενώπιον των εγχώριων δικαστηρίων, γεγονός που ήταν προαπαιτούμενο για να κριθεί νομικά ως πατέρας των παιδιών και, έτσι, να του δοθούν δικαιώματα επικοινωνίας με αυτά. Το Δικαστήριο

παρατηρεί ότι οι αποφάσεις των εγχώριων δικαστηρίων που απέρριπταν το αίτημα του προσφεύγοντος για δικαιώματα επικοινωνίας ελήφθησαν σύμφωνα με το εγχώριο δίκαιο και βασίστηκαν σε εύλογες αιτίες που δεν μπορούσαν να παραβιάσουν την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή του προσφεύγοντος, δηλαδή ότι τα δικαιώματα επικοινωνίας εγγυώνται μόνο για γονείς αναγνωρισμένους σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το εγχώριο δίκαιο. Η υποχρέωση άσκησης διαδικασιών βάσει των Άρθρων 1469 και 1470 Α.Κ. δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επιβάλλει υπερβολικό βάρος στον προσφεύγοντα σε σχέση με την απόλαυση των δικαιωμάτων του που απορρέουν από το Άρθρο 8 της Σύμβασης.

33. Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι η αιτίαση του προσφεύγοντος βάσει του Άρθρου 8 είναι προδήλως αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί βάσει του Άρθρου 35§§3(α) και 4 της Σύμβασης.

34. Τέλος, ο προσφεύγων υπέβαλε αρκετές αιτιάσεις βάσει του Άρθρου 7 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών και των Άρθρων 3 και 4 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το νομικό καθεστώς των παιδιών που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους.

35. Όσον αφορά αυτές τις αιτιάσεις, το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι δεν διαθέτει δικαιοδοσία εξασφάλισης της συμμόρφωσης προς άλλα νομικά κείμενα πλην της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και των Πρωτοκόλλων της.

36. Ως εκ τούτου, αυτές οι αιτιάσεις θα πρέπει να κηρυχθούν απαράδεκτες ως ασυμβίβαστες *ratione materiae* με τις διατάξεις της Σύμβασης, κατ' εφαρμογή του Άρθρου 35§§3(α) και 4.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

37. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

"Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει

στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση".

A. Αποζημίωση

38. Ο προσφεύγων αξιώνει 268.000 ευρώ για ηθική βλάβη: (α) 168.000 ευρώ για ψυχική οδύνη λόγω της παραβίασης του δικαιώματός του για οικογενειακή ζωή βάσει του Άρθρου 8 της Σύμβασης, (β) 50.000 ευρώ για ψυχική οδύνη λόγω της αδικαιολόγητης διάρκειας της διαδικασίας, και (γ) 50.000 ευρώ για ψυχική οδύνη και ψυχολογική βλάβη λόγω της παραβίασης του δικαιώματός του για δίκαιη δίκη.

39. Όσον αφορά την αξίωση του προσφεύγοντος για τη διάρκεια της διαδικασίας, η Κυβέρνηση κρίνει ότι το ποσό αυτό είναι υπερβολικό και ισχυρίζεται ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ' εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη. Δεν έκανε σχόλια για τις λοιπές αξιώσεις.

40. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος βάσει του Άρθρου 8, όσον αφορά το δικαίωμά του για οικογενειακή ζωή, και του Άρθρου 6 της Σύμβασης, όσον αφορά την καταγγελλόμενη παραβίαση του δικαιώματός του για δίκαιη δίκη, απορρίφθηκαν. Έτσι, δεν μπορεί να επιδικαστεί κανένα ποσό στον προσφεύγοντα για ηθική βλάβη. Ωστόσο, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο προσφεύγων θα πρέπει να υπέστη ηθική βλάβη λόγω της υπερβολικής διάρκειας της διαδικασίας. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, επιδικάζει στον προσφεύγοντα 4.000 ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

41. Ο αιτών αξιώνει επίσης 13.528,44 ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ενώπιον του Δικαστηρίου. Προσκόμισε τρία διαφορετικά τιμολόγια δαπανών (για ποσό 1.972 ευρώ) για τις δαπάνες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Δεν προσκόμισε τιμολόγιο προς επίρρωση της αξίωσής του για τις δαπάνες ενώπιον του Δικαστηρίου.

42. Η Κυβέρνηση αμφισβήτησε αυτές τις αξιώσεις. Όσον αφορά τα έξοδα και τις δαπάνες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, η Κυβέρνηση παρατήρησε ότι δεν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ αυτών και της παρατεταμένης διάρκειας της διαδικασίας και ότι αυτή η αξίωση θα πρέπει να απορριφθεί. Όσον αφορά το ύψος των εξόδων και δαπανών ενώπιον του Δικαστηρίου, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η αξίωση του προσφεύγοντος δεν υποστηρίζεται από αποδεικτικά στοιχεία.

43. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο προσφεύγων δικαιούται να λάβει έξοδα και δαπάνες μόνον εφόσον αποδείξει την πραγματικότητα, την αναγκαιότητά τους και, επιπλέον, τον εύλογο χαρακτήρα του ύψους τους (βλ. *Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], No. 31107/96, § 54, ΕΔΔΑ 2000-XI).

44. Όσον αφορά την αξίωση του προσφεύγοντας για τις δαπάνες που υπέστη ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η διάρκεια της διαδικασίας θα μπορούσε να επιφέρει αύξηση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του προσφεύγοντος ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ότι πρέπει επομένως τούτο να ληφθεί υπόψη (βλ. *Caruano κατά Ιταλίας*, 25 Ιουνίου 1987, § 27, Σειρά Α No. 119). Το Δικαστήριο σημειώνει εντούτοις ότι τα αιτούμενα εν προκειμένω έξοδα δεν γεννήθηκαν από την διάρκεια της διαδικασίας, αλλά είναι έξοδα στα οποία φυσιολογικά υποβάλλεται κανείς μέσα στα πλαίσια της επίδικης διαδικασίας. Έτσι, το Δικαστήριο δεν διακρίνει αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της διαπιστωμένης παραβίασης και της υλικής ζημίας. Ως εκ τούτου, απορρίπτει την αξίωση.

45. Όσον αφορά την αξίωση για έξοδα ενώπιον του Δικαστηρίου, εν όψει της απουσίας δικαιολογητικών, το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν επαληθεύεται η σχετική αξίωση του προσφεύγοντος. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα έγγραφα που διαθέτει και τα ανωτέρω κριτήρια, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να απορρίψει τη σχετική αξίωση του προσφεύγοντος.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

46. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Κηρύσσει* την αιτίαση σχετικά με την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας παραδεκτή και την υπόλοιπη προσφυγή *απαράδεκτη*.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης,

3. *Αποφαίνεται*

(α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες, 4.000 (τέσσερις χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος,

β) ότι, από τη λήξη της τρίμηνης αυτής προθεσμίας και μέχρι την εξόφληση, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης του προσφεύγοντος κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στην αγγλική γλώσσα και κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 18 Οκτωβρίου 2011 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

Υπογραφή

Andre Wampach

Αναπληρωτής Γραμματέας

Υπογραφή

Anatoly Kovler

Πρόεδρος

Αθήνα, 11.11.2011

Ακριβής μετάφραση από τα αγγλικά

Η μεταφράστρια Ελένη Δημητρίου